

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفته منتهی به ۱۹/۰۶/۲۰۰۹

(شماره ۱۳)

۳۱ خرداد ماه ۱۳۸۸

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

۱

۱- آمریکا

۷

۲- یورو

۱۰

۳- ین

۱۴

۴- لیره

۱۷

۵- طلا

۱۹

۶- نفت

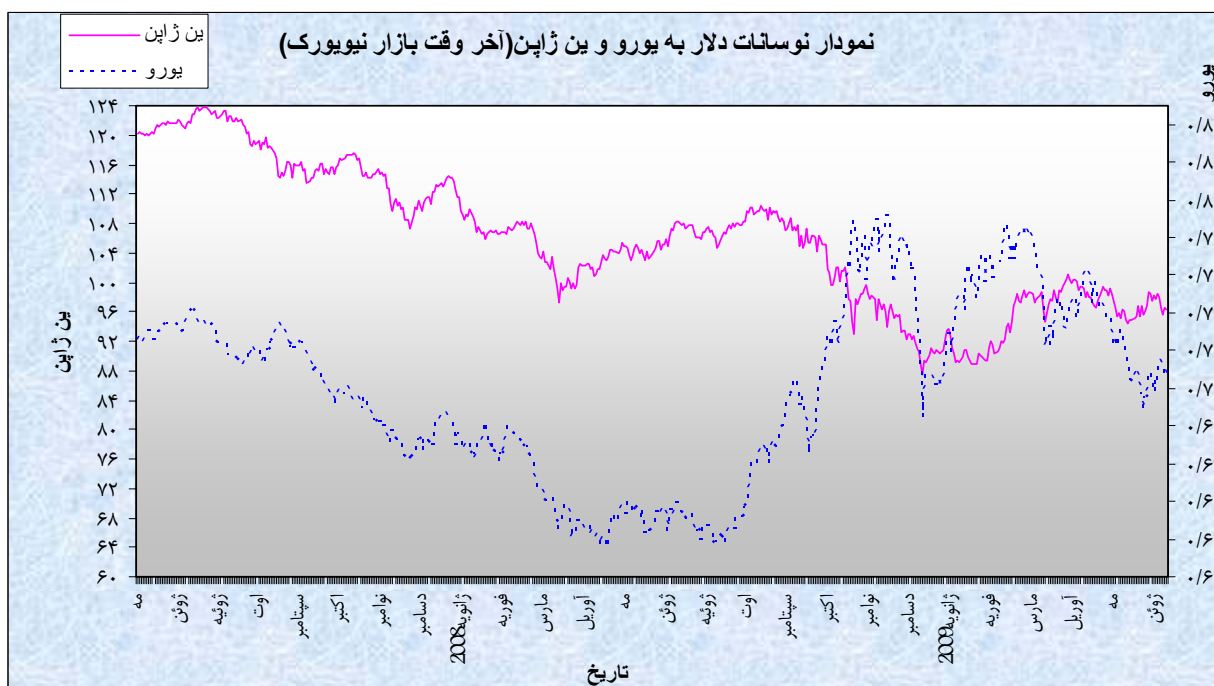
بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف-نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار در برابر تمام ارزهای مورد بررسی ، به استثنای ین ژاپن و لیره انگلیس، افزایش یافت. متوسط ارزش دلار در هفته گذشته نسبت به ارزش آن در هفته ماقبل در برابر یورو ۰/۹۳ درصد افزایش و در برابر لیره انگلیس و ین ژاپن به ترتیب ۰/۲۲ درصد و ۱/۵۰ درصد، کاهش داشت. به نرخهای آخروقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۷/۸۶-۹۵/۶۵ ین و هر یورو در محدوده ۱/۳۹۵۷-۱/۳۷۸۶ دلار، در نوسان بود .

در هفته گذشته نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر احتمالات مرتبط با استفاده اقتصادهای نوظهور از دلار بعنوان ذخیره ارزی، ارقام اقتصادی منتشره در آمریکا و سایر کشورهای عمده صنعتی و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز شنبه (۱۳ژوئن) وزیر دارایی روسیه در حاشیه اجلاس گروه ۸ گفت که احتمال نمی رود در

آینده نزدیک، نقش دلار بعنوان ارز اصلی ذخایر بانکهای مرکزی، تغییر یابد. بانک مرکزی روسیه با داشتن ۴۰۴/۲ میلیارد دلار، پس از چین و ژاپن، بالاترین ذخایر ارزی در جهان را دارد. حدود یک سوم از این ذخایر در اوراق قرضه دولتی آمریکا سرمایه گذاری شده است. در هفته ماقبل نیز معاون وزیر خارجه چین گفته بود که دولت متبوع وی قصد رهاکردن دلار به عنوان ذخایر ارزی را ندارد. بانک مرکزی چین حدود ۲/۰ تریلیون دلار ذخایر ارزی دارد که حدود ۷۰۷/۹ میلیارد دلار آن در اوراق قرضه دولتی آمریکا سرمایه گذاری شده است. اظهارات مذکور، احتمال تصمیماتی در اولین اجلاس سران چهاراقتصاد بزرگ نوظهور جهان یعنی برزیل، روسیه، هندوچین (موسوم به BRIC)، در رهاکردن دلار بعنوان ذخایر ارزی را منتفی نمود. همین امر، موقعیت دلار به عنوان مأمّن سرمایه گذاری را تحکیم بخشید. در روز دوشنبه یک گروه صنعتی به مشکلات مربوط به بازار اعتبارات و اثرات آن بر اقتصاد آلمان هشدار داد. موارد مذکور سبب شد تا دلار در برابر یورو، لیره انگلیس، فرانک سوئیس و برخی از ارزهای عمده دیگر در روز دوشنبه تقویت گردد. اما در روز دوشنبه انتشار ارقام نامطلوب کارخانه ای نیویورک، موجب کاهش شدید شاخصهای قیمت سهام آمریکا گردید. در این روز شاخص قیمت سهام صنعتی داو جونز، با ۲/۱۳ درصد کاهش به ۸۶۱۲/۱۳ واحد رسید. همین امر موجب فرار سرمایه ها به سوی ین بعنوان مأمّن سرمایه گذاری شد و به تبع آن دلار در برابر ین تضعیف گردید. ارقام اقتصادی منتشره در روز سه شنبه حکایت از افزایش خانه های شروع به ساخت آمریکا و افزایش اندکی در شاخص قیمت تولیدکننده این کشور داشت. انتشار این ارقام تاحدوی ریسک پذیری سرمایه گذاران را افزایش داد. در این روز درقبل از شروع به کار اجلاس سران چهار اقتصاد بزرگ نوظهور جهان، رئیس جمهور روسیه اجلاس کشورهای عضو "سازمان همکاریهای شانگ های" گفت باید سیستم پولی جهان را تحکیم بخشیم. وی افزود این تحکیم نباید تنها از طریق تقویت موقعیت دلار بلکه باید از طریق قراردادن پولهای دیگر کشورها به عنوان ذخایر ارزی و حتی ایجاد یک پول فراملی به عنوان ذخایر ارزی، صورت گیرد. وی حتی گفت کشورهای عضو گروه شانگهای باید مسئله استفاده از پول ملی خود برای تجارت با یکدیگر را بررسی نمایند. استفاده این کشورها از پول ملی برای تجارت با یکدیگر، عملاً موقعیت دلار را بعنوان یک ارز ذخیره تضعیف می کند. روسیه و چین، هر دو عضو پیمان شانگهای هستند. تجارت بین دو کشور به سرعت در حال رشد است و در سال گذشته

تجارت بین آنها ۳۸/۶ درصد رشد یافت و به ۵۵/۹ میلیارد دلار رسید. این امر استفاده از ارزهای همدیگر بعنوان جایگزین دلار در تجارت خارجی را آسان می نماید. همچنین در روز سه شنبه گروه BRIC خواهان متنوع تر شدن سیستم پولی گردید. در روز چهارشنبه نیز ارقام ملایم تورم ماه مه آمریکا منتشر شد. انتشار این ارقام، احتمال افزایش نرخهای بهره کلیدی آمریکا در آینده نزدیک را منتفی نمود. موارد مذکور سبب ضعف دلار در برابر یورو، ین، دلار کانادا و برخی از ارزهای دیگر در روزهای سه شنبه و چهارشنبه گذشته شد. در اوایل روز پنجشنبه در بازار شایعه شد که بانک بین المللی تسویه (BIS) از جانب بانک مرکزی سوئیس اقدام به فروش فرانک سوئیس در مقابل یورو کرده است. این امر به منظور جلوگیری از ترقی یورو در برابر فرانک صورت گرفت. این شایعه در روز پنجشنبه در بازارهای اروپایی موجب ضعف دلار و فرانک سوئیس در برابر یورو گردید. قبلاً در ماه مارس نیز بانک مرکزی سوئیس اقدام به فروش فرانک در مقابل دلار و یورو کرده بود. قبل از آن، آخرین مداخله بانک مرکزی سوئیس در بازارهای ارزی در ماه اوت سال ۱۹۹۵ میلادی صورت گرفت. بعداً در همان روز پنجشنبه در بازار نیویورک خبر مربوط به تغییر تعریف نرخ بهره بین بانکی لندن (Libor) منتشر شد. این تغییر، به منظور افزایش تعداد بانکهای شرکت کننده در تعیین این نرخ بهره صورت می گیرد. افزایش تعداد این نوع بانک ها، در واقع مشارکت بانکهای ضعیف تر در تعیین Libor می باشد. این امر به مفهوم افزایش نرخهای بهره بین بانکی است. به همین دلیل در روز پنجشنبه دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای عمده دیگر تقویت شد. در روز جمعه خوش بینی نسبت به اقتصاد آمریکا و جهان، موجب کاهش موقعیت دلار بعنوان مأمّن سرمایه گذاری شد و به تبع آن دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای دیگر تضعیف گردید.

ب - بازار پولی داخلی

قرار است که اجلاس آینده کمیته بازار باز فدرال (بازوی سیاستگزاری بانک مرکزی آمریکا) در روزهای ۲۳-۲۴ ژوئن تشکیل جلسه دهد. انتظار می رود که در این جلسه، علت بالابودن بازده اوراق قرضه درازمدت، مورد بررسی قرار گیرد. یکی از دلایل افزایش بازده می تواند ترس از افزایش شدید کسری بودجه باشد و این امر می تواند بانک مرکزی را به افزایش خرید اوراق قرضه درازمدت

ترغیب نماید. بانک مرکزی در اجلاس ۱۸ مارس تصمیم به خرید حدود ۳۰۰ میلیارد دلار اوراق قرضه درازمدت دولتی گرفت که تاکنون نیمی از این مبلغ را خریداری کرد. یک دلیل دیگر افزایش بازده اوراق قرضه درازمدت می تواند امید به تقویت فعالیتهای اقتصادی و به تبع آن افزایش ریسک گریزی سرمایه گذاران باشد. در این صورت بانک مرکزی باید به تدریج خود را برای جمع آوری حجم عظیمی از نقدینگی به بازار آماده نماید و یا نسبت به برنامه های خود برای خرید حدود ۱/۴۵ تریلیون دلار اوراق قرضه مرتبط با وامهای رهنی تجدیدنظر نماید. دلیل سوم افزایش شدید بازده اوراق قرضه آمریکا می تواند ناشی از اظهارتمایل چین و روسیه، برای خروج تدریجی سرمایه های خود از داراییهای دلاری باشد. در این صورت، بانک مرکزی با سردرگمی روبه رو می شود. چون کسری عظیم بودجه دولت آمریکا، باعث بی اعتمادی دو کشور مذکور نسبت به اوراق قرضه دولتی شده است. تنها کاری که بانک مرکزی می تواند در این رابطه انجام دهد، افزایش خرید این نوع اوراق است. اما حتی افزایش خرید این نوع اوراق در برخی از موارد به جای اثرات منفی بر بازده، اثرات مثبتی بر آن باقی می گذارد.

جدول نرخهای بهره سپرده سه ماهه (به درصد)

نوع ارز	متوسط هفته منتهی به ۲۹ می	متوسط هفته منتهی به ۵ ژوئن	متوسط هفته منتهی به ۱۲ ژوئن	متوسط هفته منتهی به ۱۹ ژوئن
دلار آمریکا	۰/۶۶	۰/۶۴	۰/۶۲	۰/۶۱
یورو	۱/۲۶۸	۱/۲۶۲	۰/۴۹	۱/۲۴
ین ژاپن	۰/۵۲۰	۰/۵۱۲	۰/۴۹	۰/۴۹
لیره انگلیس	۱/۲۸	۱/۲۷	۱/۲۵	۱/۲۵

ج - اقتصاد داخلی

طبق ارقام منتشره در هفته گذشته کسری حسابجاری آمریکا از ۱۷۹/۳۰ میلیارد دلار در سه ماهه اول سال ۲۰۰۸ میلادی و ۱۵۴/۸۸ میلیارد دلار در سه ماهه چهارم همان سال، به ۱۰۱/۴۹ میلیارد دلار در سه ماهه اول سالجاری میلادی کاهش یافت. بهبود شدید موازنه حسابجاری در ماههای اخیر، به دلیل کاهش شدید واردات بوده است. کاهش شدید واردات نیز به دلیل ضعف شدید اقتصاد داخلی بود. خالص درآمد حاصل از سرمایه گذاری آمریکاییان در خارج به سرعت روبه کاهش می رود. این درآمدها از حدود ۳۶/۱۹ میلیارد دلار در سه ماهه اول به حدود ۱۹/۲۷ میلیارد دلار در سه ماهه اول سالجاری کاهش یافت. اداره بودجه کنگره آمریکا نیز در روز سه شنبه پیش بینی خود در مورد کسری بودجه سال مالی جاری (منتهی به ۳۰ سپتامبر سال ۲۰۰۹ میلادی) را از ۱/۸۴۵ تریلیون دلار به حدود ۱/۸۲۵ تریلیون دلار، مورد تجدیدنظر نزولی قرار دارد. با این حال، کسری بودجه سالجاری مالی حدود ۱۳/۰ درصد تولید ناخالص داخلی خواهد بود. اما طبق پیش بینی اداره مذکور، کسری بودجه در سال مالی آینده به حدود ۱/۴۳ تریلیون (معادل ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی) کاهش خواهد یافت. شاخص قیمت مصرف کننده پس از آنکه در ماه آوریل نسبت به ماه ماقبل بلا تغییر باقی ماند، در ماه مه بطور ماهانه ۰/۱ درصد افزایش و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱/۳ درصد کاهش داشته است. کاهش شاخص مذکور در ماه مه نسبت به ماه مشابه سال قبل، شدیدترین کاهش در نوع خود از ماه آوریل سال ۱۹۵۰ میلادی به بعد می باشد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی آمریکا

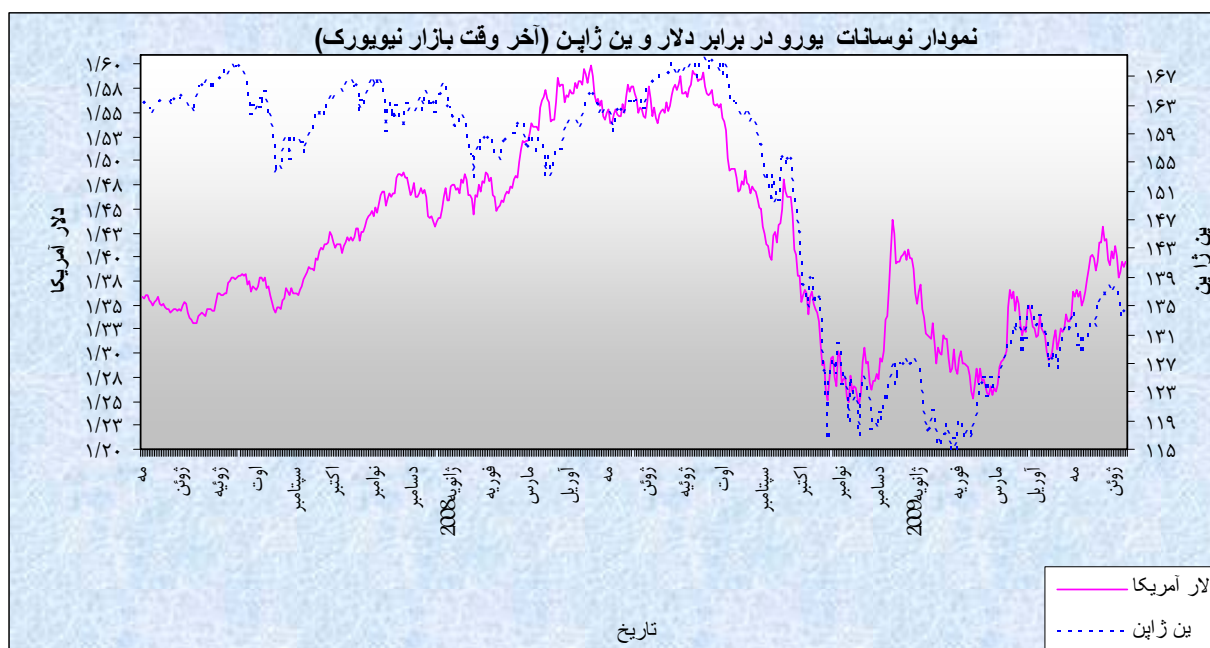
ماه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	شاخصهای اقتصادی
۵/۵	۵/۵	۵/۷	۶/۱	۶/۱	۶/۵	۶/۸	۷/۲	۷/۶	۸/۱	۸/۵	۸/۹	۹/۴	نرخ بیکاری (به درصد)
-۵۹/۲	-۵۸/۸	-۶۱/۳۱	-۵۹/۰۸	-۵۶/۵۰	-۵۷/۱۹	-۴۱/۶	-۳۹/۹	-۳۶/۲	-۲۶/۱	-۲۸/۵	-۲۹/۲		موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
-۰/۲	۰/۳	۰/۳	-۰/۱	-۴/۰	۱/۴	-۱/۳	-۲/۴	-۲/۰	-۱/۵	-۱/۷	-۰/۵		درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۴/۲	۵/۰	۵/۶	۵/۴	۴/۹	۳/۷	۱/۱	۰/۱	۰/۰	۰/۲	-۰/۴	-۰/۷		تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
	سه ماهه دوم	سه ماه سوم ۲۰۰۸	سه ماهه چهارم ۲۰۰۸	سه ماهه اول ۲۰۰۹									رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
	۲/۸	-۰/۵	-۶/۳	-۵/۷									

۲- منطقه یورو

الف- نوسانات یورو

در هفته گذشته ، یورو در برابر تمام ارزهای عمده مورد بررسی به استثنای دلار کانادا تضعیف شد . متوسط ارزش یورو در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۹۳ درصد کاهش یافت . به نرخ های پایان وقت بازار نیویورک ، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۳۹۵۷-۱/۳۷۸۶ دلار معامله گردید .

نوسانات ارزش یورو طی هفته گذشته ، بطور عمده تحت تأثیر انتشار برخی اخبار و گزارش های اقتصادی ، عوامل فنی و سایر موارد قرار داشت . در روز دوشنبه بانک مرکزی اروپا اعلام کرد که بانک های تجاری این منطقه احتمالاً مجبور خواهند شد ۲۸۳ میلیارد یورو دیگرا از داراییهای خود را از ترازنامه خارج نمایند . از سوی دیگر وزیر دارایی روسیه در حاشیه نشست وزرای دارایی گروه هشت گفت : بعید است که نقش دلار به عنوان مهمترین ارز در ذخایر جهانی تا آینده نزدیک کمرنگ شود . این اظهارات تا حدی از نگرانی های بوجود آمده در هفته ماقبل در مورد

کاهش سهم دلار در سبد داراییهای برخی اقتصاد های نوظهور کاست . با توجه به موارد یاد شده یورو در برابر دلار تضعیف گردید . در روز سه شنبه گزارش منتشره ای توسط مؤسسه معتبر تحقیقاتی ZEW در آلمان حاکی از آن بود که شاخص اعتماد اقتصادی این کشور در ماه ژوئن نسبت به ماه قبل بهبود یافته ضمن آنکه بالاتر از حد پیش بینی شده توسط کارشناسان بوده است . همچنین در این روز بازار سهام در اروپا رشد نشان داد و همین امر ، ریسک پذیری معامله گران را افزایش داد . ضمن آنکه دیمیتری مدودف ، رئیس جمهور روسیه ، در آستانه برگزاری نشست سران اقتصادهای عمده نوظهور (شامل برزیل ، روسیه ، هند و چین) ، بر نیاز به ارزشهای جدید در ذخایر جهانی تأکید نمود. بنا به دلایل ذکر شده ، ارزش یورو در برابر دلار افزایش پیدا نمود . در روز چهارشنبه نیز روند صعودی یورو ادامه پیدا کرد . اما تنزل شاخص سهام اروپایی تا حدی مانع ترقی بیشتر این ارز در برابر دلار شد . در روز پنج شنبه مؤسسه رتبه بندی S&P اعلام نمود که در حال تجدید نظر نزولی در رتبه اعتباری ۱۸ بانک آمریکایی است . از سوی دیگر ، افت بازار سهام در اروپا موجب فروشهای یوروپی گردید . در نتیجه یورو در برابر دلار تغییر چندانی نشان نداد . پس از بسته شدن بازار لندن در روز پنج شنبه دو گزارش امیدوارکننده اقتصادی در آمریکا منتشر گردید که بر اساس یکی از آنها تعداد متقاضیان بیمه بیکاری برای نخستین بار از ماه ژانویه کاهش داشته و براساس گزارش دیگری شاخص فعالیت های بخش کارخانه ای در ماه ژوئن کمتر از انتظار کاهش یافته است. از سوی دیگر، قائم مقام اول صندوق بین المللی پول در این روز گفت : افت تولیدات جهانی ملایم تر شده و بنابراین احتمال آن می رود که IMF در پیش بینی رشد اقتصادی سال ۲۰۱۰ تجدید نظر صعودی نماید . این موارد موجب خوش بینی نسبت به دورنمای اقتصاد جهانی گردید و به تبع آن ارزش یورو در برابر دلار افزایش پیدا نمود .

ب - بازار پولی

آقای Weber عضو شورای سیاستگذاری پولی بانک مرکزی اروپا طی سخنانی اظهار داشت : شواهدی از بهبود شرایط اقتصادی ظرف هفته های آینده وجود دارد . وی همچنین تأکید نمود که

فعالاً نیازی به اقدامات بیشتر وجود ندارد. این سخنان ناظر به اقدامات بانک مرکزی اروپا بود که از زمان شروع بحران اقدام به کاهش نرخ بهره کلیدی به سطح ۱ درصد نمود و همچنین قصد دارد از طریق خرید ۶۰ میلیارد دلار اوراق قرضه با پشتوانه، سیاستهای انبساطی کمی را اعمال نماید. به هر حال انتظار می رود که با توجه به خوش بینی های بوجود آمده، نرخ های بهره در سطوح فعلی باقی بماند.

ج- وضعیت اقتصادی

مازاد حساب تجاری از ۱/۸ میلیارد یورو در ماه مارس به ۲/۷ میلیارد یورو در ماه آوریل افزایش پیدا نمود. صادرات از ۱۰۹/۶ میلیارد یورو در ماه مارس به ۱۰۲/۱ میلیارد یورو و واردات از ۱۰۷/۸ به ۹۹/۴ میلیارد یورو کاهش یافت. بهبود تراز تجاری در این مدت بدین دلیل رخ داد که کاهش صادرات کمتر از کاهش واردات بود. تعداد شاغلین منطقه یورو در سه ماهه اول نسبت به سه ماهه قبل ۰/۸ درصد و نسبت به مدت مشابه در سال قبل ۱/۲ درصد کاهش یافت.

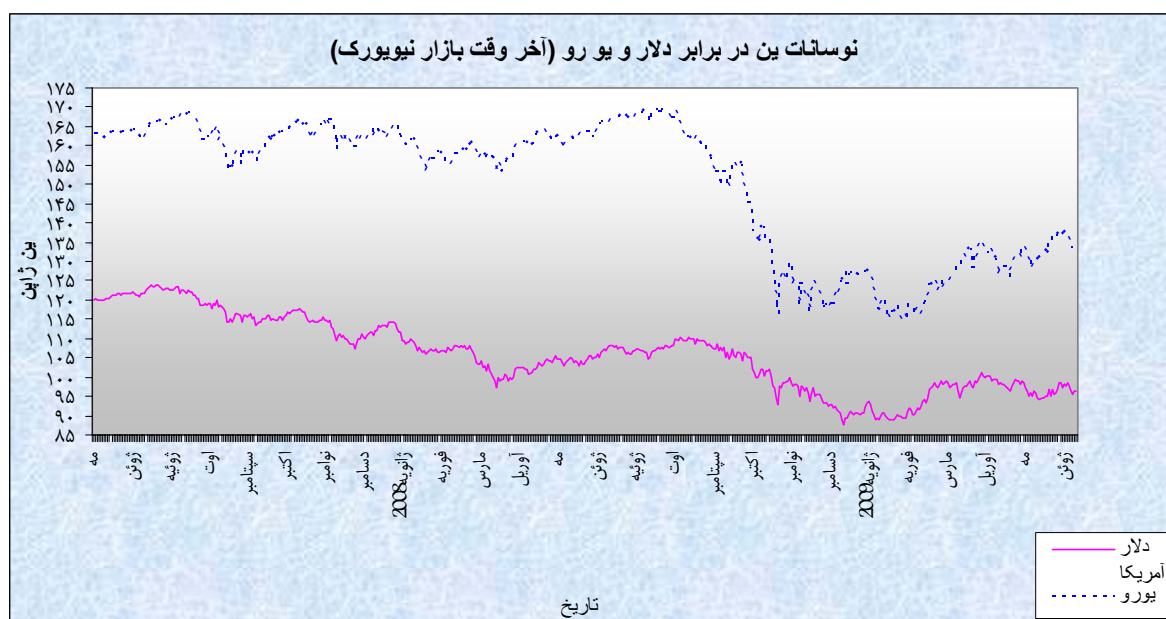
عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو												
ماه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	ماه
شاخصهای اقتصادی	۷/۴	۷/۴	۷/۵	۷/۶	۷/۷	۷/۹	۸/۱	۸/۳	۸/۷	۸/۹	۹/۲	نرخ بیکاری (به درصد)
	۰	۳/۶۳	-۱۴/۱۰	-۶/۶۰	۰/۶۷	-۷/۳۸	-۰/۹۵	-۱۵/۲۱	-۱/۳	۰/۵۲		موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
	-۰/۱	-۰/۲	۰/۸	-۱/۸	-۱/۷	-۲/۷	-۲/۹	-۲/۴	-۲/۶	-۱/۴	-۱/۹	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
	۴/۰	۴/۰	۳/۸	۳/۶	۳/۲	۲/۱	۱/۶	۱/۱	۱/۲	۰/۶	۰/۶	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹		
	۱/۵			۰/۵			-۱/۷			-۴/۸		

۳- ژاپن

الف-نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده تقویت گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۱/۵۰ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۵/۶۵-۹۷/۸۶ ین معامله گردید.

روز جمعه هفته ماقبل گذشته، کره شمالی در واکنش به تحریم های سازمان ملل اظهار داشت به غنی سازی اورانیم و استفاده تسلیحاتی از پلاتونیم ادامه خواهد داد. همچنین، اجلاس وزیران دارایی G8 نیز خبر خاصی به همراه نداشت. در این نشست، استراتژی های خروج از سیاستهای انبساطی مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نیز از صندوق بین المللی پول خواسته شد تا بدنبال راهکارهایی برای تعدیل میزان کسری بودجه و کاهش حضور دولت ها در بخشهای مالی باشد. این موضوع برای بازارهای ارز

قابل اهمیت است زیرا به محض آنکه جریان پولی بهتر شود و رشد اقتصادی احیا گردد، نقدینگی اضافی که در بازار وجود دارد منجر به ظهور تورم و نیز خروج سرمایه ها خواهد شد. در این میان، وضعیت آمریکا بیشتر از جهت رشد شدید تورم مورد توجه قرار خواهد گرفت. با این حال، اعضای G8 متفقاً بر این باورند که اکنون زمان مناسب برای بازگشت از سیاستهای فعلی و اقدامات اضطراری نیست.

آقای کوردین، وزیر دارایی روسیه، گفته است، آنها به دلار آمریکا اطمینان دارند و جایگزینی ارز دیگری بجای دلار آمریکا به عنوان ارز ذخیره جهانی، زود به نظر می رسد. موضوع دیگر قابل توجه برای بازارها، انجام "استرس تست" (آزمون تشخیص ثبات بانکی) در اروپا است که آمریکایی ها از درخواست صندوق بین المللی پول (IMF) از اروپائیان برای انجام این آزمون، حمایت می کنند. اروپائیان نیز گفته اند که با اصول این آزمون موافق هستند اما خانم لاگارد، وزیر دارایی فرانسه، اظهار داشت، بحث و بررسی در خصوص چگونگی انجام آن به صورت یکپارچه در تمامی کشورهای عضو و یا اجرا در سطح هر کشور ادامه دارد. به بیان دیگر، آمریکایی ها، صندوق بین المللی پول و بازارها می بایست فعلاً منتظر این تصمیم باقی بمانند. در مجموع، در صورتیکه مشخص شود که وضعیت سیستم بانکی اروپا ضعیف است، این مساله می تواند وضعیت ریسک پذیری را به شدت تحت تاثیر قرار دهد. اخیراً قیمت طلا کاهش شدیدی یافته و با تقویت قیمت دلار آمریکا، از جذابیت فلزات گرانبها به عنوان سرمایه گذاری مطمئن کاسته شده است. قیمت طلا که ۳ ژوئن به ۹۹۰/۱ دلار/اونس رسیده بود، با ۶ درصد کاهش به ۹۳۵ دلار/اونس رسید. در روزهای اخیر یکبار دیگر، همبستگی منفی طلا- دلار بوجود آمده است. بدنبال اظهارات وزیر دارایی فرانسه که گفته بود، "اعتماد مستحکم" به اوراق قرضه آمریکا و نقش دلار به عنوان ارز ذخیره جهانی دارد، حرکت صعودی دلار در برابر ارزهای اصلی

تقویت شد. بدین ترتیب، دلار رو به تقویت است و در مقابل طلا در روندی نزولی قرار گرفته است با این حال، هنوز هم قیمت در حدود ۱۰ درصد بالاتر از نرخهای ماه آوریل است.

در هفته گذشته و در آسیا دلار آمریکا به آرامی حرکت نزولی روزهای اخیر خود را جبران نمود و سرمایه گذاران یکبار دیگر به خرید آن اقبال نشان دادند. بعد از هشدارهایی که از بخشهای مختلف در خصوص وضعیت مالی اخیر ایالات متحده و استراتژی های پولی در بلند مدت بر دلار آمریکا عنوان شد، اکنون بانک فدرال و وزارت خزانه داری، تمرکز خود را به مساله خروج از سیاستهای انبساطی معطوف کرده اند تا از نگرانی های سرمایه گذاران خصوصی و دولتی در این خصوص کاسته شود. از سوی دیگر، وضعیت رشد اقتصادی و ثبیت مالی در منطقه یورو با نگرانی های همراه است و بدین جهت، بازارها پیشتر به این نتیجه رسیده بودند که کنار گذاشتن دلار به عنوان ارز ذخیره جهانی، امری زود هنگام می باشد.

بانک مرکزی ژاپن در هفته گذشته میزان نرخ بهره را بدون تغییر در نرخ ۰/۱ درصد تثبیت کرد و ارزیابی خود از وضعیت اقتصادی در سه ماهه دوم را افزایش داد. در این تصمیم که به اتفاق آرا گرفته شد، BoJ تصریح نمود که شرایط "رو به وخامت اقتصادی متوقف شده است" و نشانه های روشنی از تعدیل وضعیت اقتصادی ظاهر شده است. با این حال، همچنان احتمال کاهش تقاضای داخلی و کاهش رشد تورم وجود دارد. بانک مرکزی استرالیا (RBA) صورتجلسه نشست ماه ژوئن را منتشر نمود. در این گزارش مشخص گردید، اعضای شورای سیاستگذاری پولی چندان رغبتی به اقدامات مداخله جویانه در قیمت بازار ندارند اما احتمال چنین اقداماتی در آینده وجود دارد.

این گزارش آمده است "در صورت نیاز برای حمایت از تقاضا در مراحل بعدی، با توجه به چشم انداز تورم، احتمال تعدیل بیشتر در سیاستهای پولی وجود خواهد داشت"

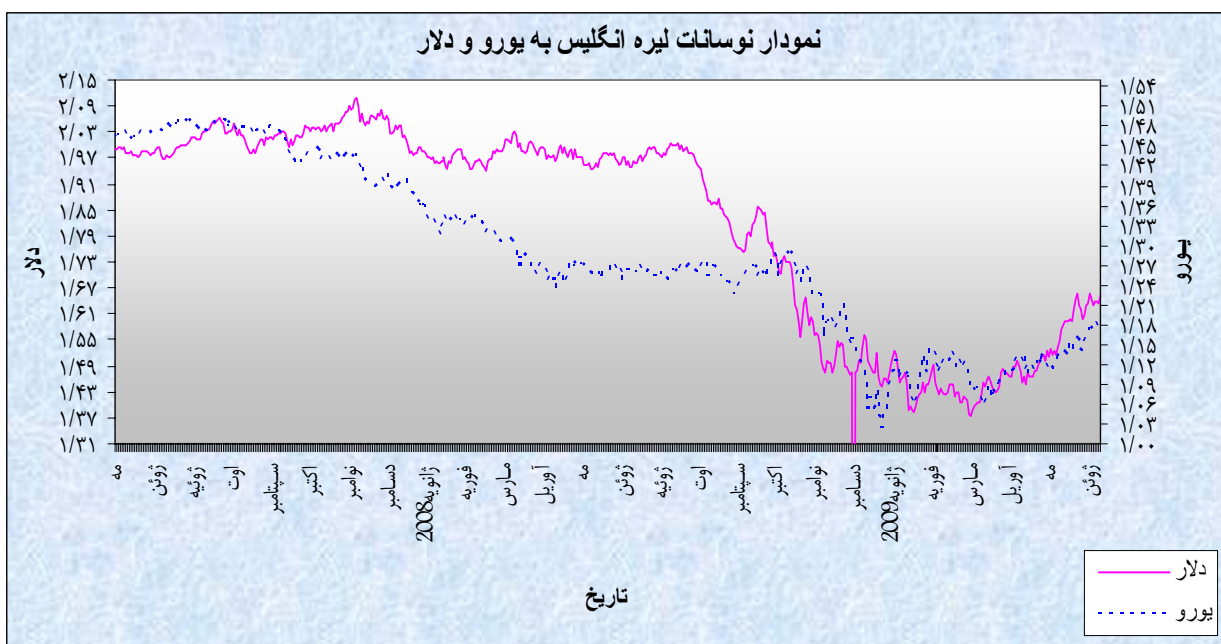
عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن														
۲۰۰۹			سال ۲۰۰۸											
مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	ماه	شاخصهای اقتصادی
	۴/۴۰	۴/۱۰	۴/۴۰	۳/۹۰	۳/۷۰	۴/۰۰	۴/۲۰	۴/۰۰	۴/۱۰	۴/۰۰	۴/۰۰	۳/۸۰		نرخ بیکاری (به درصد)
۰/۱۱	-۱/۶۰	-۲/۸۰	-۳/۰۵	-۲/۳۱	۰/۷۳	۰/۹۰	-۳/۰۹	۲/۱۷	۲/۳۶	۵/۰۷	۶/۱۸	۱۲/۴۱		موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
	-۸/۶۰	-۱۰/۰	-۹/۶۰	-۸/۱۰	-۳/۱۰	-۲/۳۰	-۳/۵۰	۰/۹۰	-۲/۲۰	۲/۸۰	-۰/۲۰	-۳/۴۰		درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
	-۰/۳۰	۰/۰	۰/۴۰	۱/۰۰	۱/۷۰	۲/۱۰	۲/۱۰	۲/۳۰	۲/۰۰	۱/۳۰	۰/۸۰	۱/۲۰		تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)		
-۴/۳			-۰/۵			-۲/۴			۳/۲					

۴- انگلیس

الف- نوسانات لیره

در هفته گذشته، لیره استرلینگ در برابر تمام ارزهای اصلی بااستثنای ین تقویت شد. متوسط ارزش لیره در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار ۰/۲۲ درصد افزایش داشت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۶۵۰۶ - ۱/۶۳۰۹ دلار معامله گردید.

اجلاس وزیران دارایی گروه ۸ که طی روزهای پایانی هفته ماقبل انجام شد، بدون رویداد قابل توجهی به پایان رسید. در بیانیه این نشست، آمده بود، وزیران دارایی G8 در شرایط حاضر نیازی برای خروج از استراتژی مرتبط با سیاستهای انبساطی و برای مقابله با تورم نمی بینند (هرچند که شکافی در بین این جمع وجود داشته و برخی از کشورها در صدد کنار گذاشتن این سیاستها هستند). بحث و مناظره در خصوص اینکه نتیجه این بحران، ایجاد تورم و یا شرایط ضد تورمی است، ادامه دارد. ECB پیش بینی کرده است

که در ماههای آینده تورم منطقه یورو به سطح منفی خواهد رسید اما تا پایان سال جاری، این میزان به هدف ۲٪ نزدیک خواهد شد. همچنین، در بخشهای دیگر این بیانیه، به تلاش برای افزایش اعتماد عمومی و توسعه چارچوب جهانی برای نظارت بر نهادهای مالی و مقابله با حمایتگرایی اشاره شده بود. در پایان نیز، مساله نوسانات قیمت کالاها مورد توجه قرار گرفت و موضع G8 اینچنین بیان شد: "نوسانات شدید قیمت کالاها، ریسک کاهش رشد اقتصادی را افزایش خواهد داد." در حاشیه این نشست، اظهار نظر چندانی (خصوصاً در ارتباط با وضعیت بازار ارز) از سوی مقامات منعکس نشد. روز سه شنبه کنفرانس گروه BRIC (کشورهای برزیل، روسیه، هند، چین) برگزار شد. در این راستا، آقای کوردین، وزیر دارایی روسیه، گفته است، روسیه به دلار آمریکا اطمینان دارند و جایگزینی ارز دیگری بجای دلار آمریکا به عنوان ارز ذخیره جهانی، زود است. این سخنان بازگشتی از مواضع ضد دلاری روسیه (و سایر کشورهای BRIC) است که پیشتر اظهار شده بود و می تواند نشانه ای از پذیرش این واقعیت از سوی مقامات رسمی باشد که در حال حاضر، هیچ انتخاب دیگری بجای دلار آمریکا وجود ندارد. بدین جهت، به نظر نمی رسد که باز هم سخنانی مبنی بر تغییر ارز ذخیره جهانی بجای دلار آمریکا داشته باشیم اما بحث و بررسی در خصوص خرید اوراق قرضه IMF ادامه خواهد داشت. در حال حاضر، شاهد تغییر در روند خرید دارایی های پریسک و در مقابل، افزایش تقاضا برای خرید دلار آمریکا هستیم. کره شمالی در واکنش به تحریم های جدید سازمان ملل گفته است که به غنی سازی اورانیم و پلوتونیم برای استفاده نظامی ادامه می دهد، این موضع گیری تغییری در کاهش میزان ریسک پذیری در هفته گذشته ایجاد نکرد.

با شروع بکار بازارهای مالی اروپا و تقویت شاخص های سهام، جریان ریسک پذیری به بازارها بازگشت و در نتیجه، دلار آمریکا تحت فشار نزولی قرار گرفته و

بخشی از حرکت صعودی خود را از دست داد: و ارزشهای مقابل ین که پیشتر تحت فشارهای نزولی بودند، تقویت شدند.

چنانکه انتظار می رفت، بانک مرکزی ژاپن در روز چهارشنبه نرخ بهره کلیدی خود را بدون تغییر همان رقم ۰/۱۰ درصد تثبیت نمود. این تصمیم با اکثریت آراء به تصویب رسید و در بیانیه این بانک آمده بود، "شرایط وخیم اقتصادی در حال خاتمه است" و نشانه هایی از تعدیل در شرایط اقتصاد داخلی به چشم می خورد. اعضای بانک مرکزی همچنین از احتمال تضعیف مجدد رشد اقتصادی بواسطه کاهش میزان تقاضای داخلی و کاهش شدید تورم، اظهار نگرانی کردند. باید به این نکته اذعان نمود که حرکت صعودی اخیر ین ژاپن، ارتباط زیادی با روند بلند مدت اقتصادی و ریسک گریزی دارد تا تثبیت اوضاع اقتصادی و بازگشت اعتماد به اقتصاد ژاپن.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس															
شاخصهای اقتصادی	ماه	مارس	آوریل	مه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل
نرخ بیکاری (به درصد)		۲/۵	۲/۵	۲/۶	۲/۶	۲/۷	۲/۸	۲/۹	۳/۱	۳/۳	۳/۶	۳/۸	۴/۱۰	۵/۳۰	
موازنه تجاری (بهمیلیارد دلار)		-۱۴/۸۸	-۱۵/۰۴	-۱۴/۷۳	-۱۵/۷	-۱۶/۴	-۸/۸۷	-۶/۳	-۶/۵۹	-۶/۸۸	-۵/۴۰	-۵/۲۲	-۴/۴۸	-۳/۷۵	-۳/۰۰
درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی		-۰/۵	۰/۲	-۰/۹	-۰/۱	-۰/۴	-۰/۱	-۰/۳	-۱/۷	-۲/۵	-۲/۹	-۷/۶	-۸/۳۰	۲/۸۰	
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)		۲/۵	۳	۳/۳	۳/۸	۴/۴	۴/۷	۵/۲	۴/۵	۴/۱	۳/۱	۳/۰	۳/۲۰	۲/۹۰	۲/۳۰
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه دوم ۲۰۰۸	سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹							
	۱/۵	-۰/۶			-۰/۶			-۴/۱							

۵- طلا

متوسط قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک ۱/۸۳ درصد کاهش یافت. به نرخ های آخر وقت بازار مذکور، در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در محدوده ۹۳۷/۰۰-۹۲۸/۲۰ دلار، در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر احتمال تضعیف نقش دلار به عنوان ذخایر ارزی جهان، کاهش نگرانی نسبت به دورنمای تورمی آمریکا و برخی از موارد دیگر قرار داشت. اظهارات روز شنبه (۱۲ ژوئن) وزیر دارایی روسیه مبنی بر اینکه نقش دلار به عنوان ذخایر ارزی جهان حفظ خواهد شد، سبب تقویت دلار گردید. در همان روز قیمت نفت خام در بازارهای جهانی کاهش یافت. موارد مذکور به همراه ضعف تقاضای فیزیکی، سبب کاهش قیمت طلا در روز دوشنبه شد. در روز سه شنبه شایعه احتمال خارج کردن ذخایر ارزی چهار اقتصاد عمده نوظهور (برزیل، روسیه، هندوچین) از دلار، قوت گرفت. این چهار کشور مجموعاً حدود ۳/۰ تریلیون دلار، تقریباً معادل نیمی از کل ذخایر ارزی جهان، را در اختیار دارند. به همین دلیل، اقدام آنان به

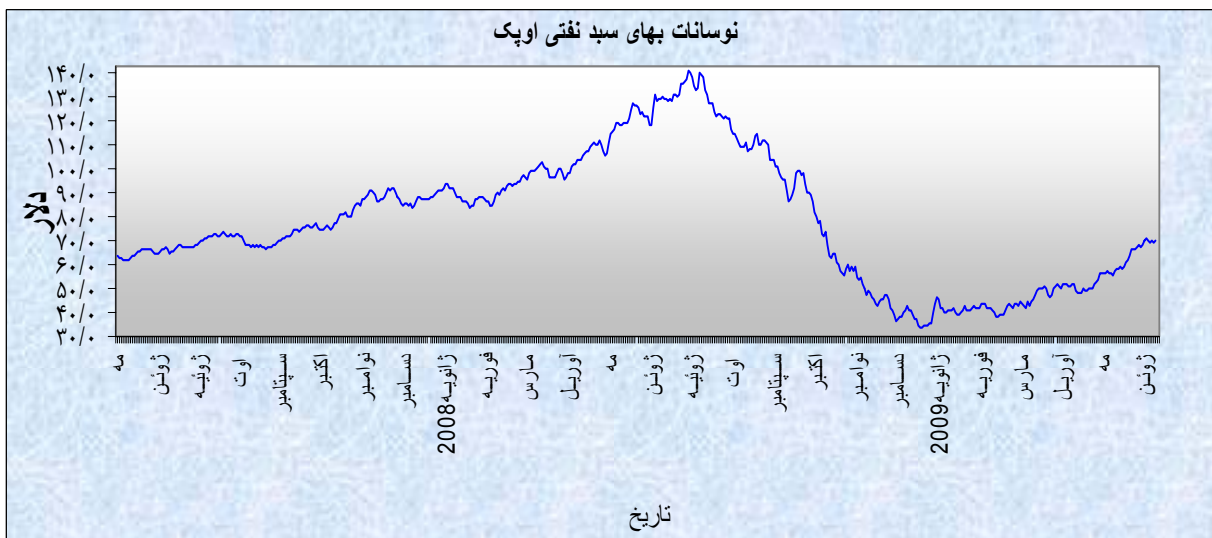

خارج کردن ذخایر ارزی خود از دلار می تواند تأثیرات منفی شدیدی بر دلار باقی بگذارد. شایعه مذکور موجب تقویت دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای عمده دیگر در روزهای سه شنبه و چهارشنبه شد. علاوه بر آن در این روزها قیمت نفت خام نیز سیر صعودی درپیش گرفت. ترقی دلار و ترقی قیمت نفت، موجب تقویت قیمت طلا در روزهای سه شنبه و چهارشنبه گردید. در روز پنجشنبه، بسیاری از سرمایه گذاران اقدام به فروش طلا کردند. آنان قبلاً در هفته های اخیر از ترس افزایش فشارهای تورمی، اقدام به خرید طلا کرده بودند. اما ترس از افزایش فشارهای تورمی در روزهای اخیر تقریباً منتفی شد. چون گزارشهای روزهای اخیر نشان داد که اقتصاد آمریکا با خطرات افزایش فشارهای تورمی مواجه نیست. در روز پنجشنبه مجلس سنای آمریکا با فروش ۴۰۰ تن طلا توسط صندوق بین المللی پول موافقت کرد. این امر راه را برای فروش طلا توسط صندوق هموارتر کرد. اما تصمیم مجلس سنای آمریکا تأثیری بر قیمت طلا باقی نگذاشت. چون این مقدار طلا در طی یک مدت نسبتاً طولانی به فروش خواهد رسید و درمقابل توان و تمایل بانک های مرکزی کشورهای مختلف برای فروش طلا، به تدریج روبه کاهش می رود. در روز جمعه ضعف دلار سبب شد تا قیمت طلا اندکی افزایش یابد.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۳۱ درصد کاهش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته قبل هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۶۹/۵۵-۷۱/۳۷ دلار معامله گردید.

نوسانات بهای نفت خام طی هفته گذشته، به طور عمده تحت تأثیر اخبار و گزارش های اقتصادی، تصحیحات تکنیکی و برخی موارد دیگر قرار داشت.

در روز دوشنبه دلار در برابر سبدي از ارزهای عمده بويژه يورو تقويت گرديد که عمده ترين دلایل آن بدین شرح است :

الف - فدرال رزرو طی گزارشی اعلام نمود که شرایط تجاری در ایالت نیویورک چندان مساعد نیست . شاهد این مدعا ، افت فعالیت های بخش کارخانه ای این ایالت در ماه ژوئن بود که با شدت بیشتری نسبت به افت ماه قبل از آن رخ داد .

ب- افت شاخص های سهام بدنبال نگرانی ها نسبت به چشم انداز اقتصادی .

ج- دولت روسیه اطمینان خود را نسبت به دلار به عنوان ارز ذخیره جهانی اعلام کرد .

د- صندوق بین المللی پول بار دیگر با اعلام اینکه جایگاه دلار به عنوان ارز غالب در ترکیب ذخایر جهانی حفظ خواهد شد حمایت خود را از این ارز اظهار نمود .

ه- بدبینی نسبت به اوضاع اقتصادی منطقه يورو ، پول واحد این منطقه را در موضع ضعف قرار داد .

در اوایل روز سه شنبه به وقت بازار نیویورک ، دو گزارش جداگانه در آمریکا نشان از افزایش تعداد خانه های آغاز به ساخت در ماه مه و رشد کمتر از انتظار شاخص قیمت تولید کننده بودند که موجب تقویت بازار سهام گردیدند . اما در ادامه معاملات این روز ، طبق گزارشی مشخص شد که تولیدات صنعتی آمریکا در ماه مه با افت بدتر از انتظاری مواجه بوده است . بنابراین باز هم جو نگران کننده ای بر بازار نفت حاکم شد . کلیه موارد یاد شده سبب شد که بهای نفت در دو روز اول هفته از سیر نزولی برخوردار باشد . در روز چهارشنبه ، گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا از وضعیت موجودی انبار نفت و فرآورده های عمده نفتی این کشور به شرح جدول زیر منتشر گردید :

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	موجودی انبار در هفته منتهی به ۲۰۰۹/۰۶/۱۲ (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل
نفت خام	۳۵۷/۷	-۱/۰۸	۱۹/۳۱
نفت حرارتی و دیزل	۱۵۰/۰	۰/۲۰	۲۹/۵۳
بنزین	۲۰۵/۰	۱/۶۹	-۱/۵۸

بنابراین گزارش ، موجودی انبار نفت خام در هفته منتهی به ۱۲ ژوئن نسبت به هفته ما قبل آن ۳/۹ میلیون بشکه کاهش نشان داد که از میزان کاهش پیش بینی شده توسط کارشناسان در نظرسنجی رویترز (رقم ۱/۷ میلیون بشکه) بیشتر بود . از سوی دیگر دلار در این روز تضعیف و بازار سهام تقویت گردید . در روز پنج شنبه گزارشی انتشار یافت مبنی برآنکه تعداد متقاضیان بیمه بیکاری آمریکا در هفته ما قبل (منتهی به ۱۲ ژوئن) برای نخستین بار از ژانویه تاکنون ، کاهش داشته است . طبق گزارش دیگری ، شاخص فعالیت های بخش کارخانه ای آمریکا در ماه ژوئن افت کمتر از انتظاری داشته است . از سوی دیگر ، بانک جهانی در پیش بینی رشد اقتصادی چین تجدید نظر صعودی نمود . کلیه موارد مذکور سبب افزایش بهای نفت در روزهای چهارشنبه و پنج شنبه گردید . در روز جمعه فروشهای سودجویانه بنزین موجب کاهش قیمت این فرآورده شد . به همین دلیل بهای نفت نیز کاهش پیدا کرد .

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته منتهی به ۱۹ ژوئن ۲۰۰۹

عنوان	دوشنبه ۱۵ ژوئن	سه شنبه ۱۶ ژوئن	چهارشنبه ۱۷ ژوئن	پنجشنبه ۱۸ ژوئن	جمعه ۱۹ ژوئن	متوسط هفته
نفت برنت	۶۹/۴۴	۷۰/۲۴	۷۰/۸۵	۷۱/۰۶	۶۹/۱۹	۷۰/۱۶
نفت پایه آمریکا	۷۰/۶۲	۷۰/۴۷	۷۱/۰۳	۷۱/۳۷	۶۹/۵۵	۷۰/۶۱
نفت اوپک	۶۹/۲۴	۶۹/۶۸	۶۹/۳۷	۷۰/۲۸	---	۶۹/۶۴